

[Nielsen.]

som den ærede Forespørger oplyste, har været den egentlige Anledning til den omtalte Artikel i „Dimmalætting“.

Talesproget paa Færøerne er Færøsk. Det færøske Sprog har holdt sig ret uændret ned gennem Aarhundrederne, hvilket skyldes Færøernes isolerede Beliggenhed og det ringe Samkvem med Omverdenen. Det færøske Sprog minder i sin Opbygning meget om det oldnordiske, hvoraf det jo er rundet. Medens det færøske Sprog har holdt sig som Talesprog i mere end 1000 Aar paa Færøerne, blev der først i 1880'erne skabt et færøsk Skriftsprog af daværende Provst Hammershaimb, hovedsagelig med den gamle oldnordiske Stavemaade som Grundlag. Færøsk er et smukt og til skriftligt Brug veløget Sprog, men Grammatikken er vanskelig og minder i meget om den tyske. Der er siden det færøske Skriftsprogs Tilblivelse fremkommet en forholdsvist stor færøsk Litteratur i saavel bunden som ubunden Stil. De færøske Aviser trykkes nu baade paa Dansk og Færøsk. Færøsk er for mange Aar siden indført som saavel mundtligt som skriftligt Fag i Folkeskolen. Bibelen er blevet oversat paa Færøsk. Der er udgivet en færøsk Prædikenbog, og Kirkeritualerne er blevet oversat til Færøsk og autoriseret til Kirkebrug. Da Færøsk er Talesprog i alle færøske Hjem, saaledes som den højtærede Statsminister udtalte i sin Tale, vil det efter min Mening være naturligt, at der gives Adgang til uindskrænket at benytte Færøsk i Kirken, naar Præsten deri er enig, og jeg har da ogsaa selv været med til at stemme for et Forslag derom i Lagtinget.

Undervisningssproget i Folkeskolen paa Færøerne har som bekendt været stærkt paa Tale i den senere Tid, og det er et af Hovedpunkterne i den Forespørgsel, vi har til Behandling i Dag. Det er i øvrigt en gammel Sag, som Lagtinget har beskæftiget sig med lige siden 1912, altsaa i 26 Aar. Den paagældende Bestemmelse, der indeholdes i § 7 i Anordning af 16. Januar 1912, er nu ved Anordning af 12. December i Fjor blevet ændret, saaledes som den højtærede Statsminister oplyste, saa der er ingen Anledning for mig til at komme nærmere ind derpaa. Som omtalt er Talesproget i de færøske Hjem og Mand og Mand imellem Færøsk, og naar Børnene i 7 Aars Alderen begynder deres Skolegang, har de som Regel intet eller i hvert Fald et meget ringe Kendskab til Dansk. Dette vil ses af den gamle Anordning, der

heller ikke bestemte, at Læreren udelukkende skal tale Dansk med Børnene i Undervisningstimerne, men at han for de yngre Børns Vedkommende skal lette Tilægnelsen af Lærestoffet ved Brugen af det færøske Sprog.

Da det færøske Selvstyreparti i 1918 fik Flertal i Lagtinget, fremsatte Partiet et Forslag om, at Undervisningssproget skulde være Færøsk. Selvstyrepartiet havde dengang 12 Stemmer i Lagtinget og Sambandspartiet 8. Sammen med et andet Medlem af Sambandspartiet fremsatte jeg da følgende Ændringsforslag:

„Principaliter: Undervisningssproget er Børnenes Talesprog, Færøsk, fra deres Indtræden i Skolen til det fyldte 12. Aar. For at den fornødne Færdighed i Brugen af det danske Sprog kan opnaas, bør Undervisningen fra Børnenes fyldte 12. Aar og til deres Udgang af Skolen ogsaa foregaa paa Dansk.

Subsidiært: Undervisningssproget er Børnenes Talesprog, Færøsk. Dog bør Dansk ogsaa benyttes i den eller de ældste Klasser, for at den nødvendige Færdighed i Brugen af det danske Sprog kan opnaas.“

Det vil heraf fremgaa, at Sambandspartiet paa Færøerne allerede for 20 Aar siden har været inde paa en Ændring af § 7 i Anordningen, men dette mit Forslag blev desværre ikke gennemført, idet kun 7 Medlemmer af Sambandspartiet — vi var 8 dengang — og ingen af Selvstyrepartiet stemte derfor, hvilket bevirkede, at Forslaget bortfaldt. Der var ved denne Lejlighed gjort et velment Forsøg paa at faa den færøske Sprogstrid, hvad Undervisningssproget angaar, ud af Verden, men det lykkedes altsaa ikke at faa nogen Vedtagelse i Stand, og Kampen er saa blevet fortsat i de 20 Aar, der er gaaet siden dengang.

Ved Sagens Behandling i Lagtinget i 1935 fremsatte Sambandspartiet, der dengang havde Flertal i Lagtinget, et Forslag om, at Undervisningssproget i Folkeskolen paa Færøerne skulde være Færøsk og Dansk. Dette Forslag blev vedtaget af Lagtinget. Der stod et Lagtingsflertal bag dette Forslag, men det blev ikke gennemført af Regeringen. Ved Sagens Behandling i 1936 henholdt Sambandspartiets Repræsentanter i det paagældende Lagtingsudvalg sig til dette Forslag, medens Udvalgets Flertal, Selvstyremænd og Socialdemokrater, fremsatte Forslag om, at Bestemmelsen i Anordningen om Undervisningssproget skulde udgaa. Forslaget her-